

Konu: Kayıt Belgesi Kaynaklı Kıymet Artırımları Hakkında

Tarih:04/09/2026

Kayıt no:126054712

T.C.
T  CARET BAKANLIĞI
  thalat Genel M  d  rl    'ne

Bilindiği üzere, bazı e  şyanın ithalatında kayıt belgesi ibraz edilmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Söz konusu uygulama ile ithalat e  ğilimlerinin izlenmesi, yerli üreticilerin korunması, piyasa analizlerinin yapılabilmesi ve ithalata ilişkin miktar ile kıymet bilgilerinin sağlıklı bir şekilde kayıt altına alınması amaçlanmaktadır. Bu yönüyle kayıt belgesi uygulaması, klasik anlamda bir ithalat izninden ziyade, ithalata ilişkin verilerin izlenmesine yönelik bir mekanizma niteliğindedir.

Bununla birlikte, uygulamada kayıt belgesine konu e  şyanın ithalatında, beyan edilen kıymetin belirli seviyelere çıkarılması yönünde kıymet artırımları yapılması nedeniyle, söz konusu uygulamanın dayanağı ve kıymet artırımının hangi kriterlere göre belirlendiği hususunda açıklığa ihtiyaç duyulmaktadır.

Nitekim tekstil, konfeksiyon, deri, tarım ve deniz ürünleri gibi çeşitli e  şya gruplarını kapsayan, 25.12.2020 tarihli ve 31345 sayılı Resm   Gazete'de yayımlanan **2020/9 sayılı   thalatta Gözetim Uygulanmasına   li  kin Tebliğ** ile 24.12.2021 tarihli ve 31699 sayılı Resm   Gazete'de yayımlanan **2022/1 sayılı   thalatta Gözetim Uygulanmasına   li  kin Tebliğ** kapsamında yürütülen kayda alma uygulaması, 10.05.2004 tarihli ve 2004/7304 sayılı **  thalatta Gözetim Uygulanması Hakkında Karar** hükümlerine dayanmaktadır.

Uygulamada, kayıt belgesi alınabilmesi amacıyla beyan edilen kıymetin belirli bir seviyeye yükseltilmesi sonucunda ortaya çıkan kıymet, gümrük işlemleri bakımından fiilen bir **"gözetim kıymeti"** olarak değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, kayıt belgesi dı  şında kalan gözetim uygulamalarına ilişkin tebli  glerde, e  şyanın adet, kilogram veya benzeri ölçü birimleri üzerinden ulaşması gereken birim kıymet açıkça belirtilmekte ve uygulanacak kıymet artırımının hangi kriterlere göre yapılacağı anlaşılabilmektedir.

Ancak kayıt belgesi uygulamasına konu e  şya bakımından, beyan edilen kıymetin hangi yöntem, kriter veya hesaplama esasına göre artırıldığı hususunda uygulayıcıların ve yükümlülerin bilgisine sunulmu  ş açık ve anlaşılabılır bir düzenleme bulunmaması, uygulamada tereddütlere neden olmaktadır.

Özellikle kayıt belgesine konu e  şyanın birim fiyatının belirlenmesinde hangi kriterlerin esas alındığı, kıymet artırımının hangi veri setleri veya hesaplama yöntemi üzerinden gerçekleştirildiği ve aynı veya benzer nitelikteki e  şya için farklı kıymetlerin hangi gerekçeyle ortaya çıkabildiği hususlarının açıklığa kavuşturulmasının, uygulamada yeknesaklığın sağlanması açısından önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

Anayasamızda vücut bulan hukuk güvenliği, kanunlara ve mevzuatlara muhatap olan ki  şilerin, bu mevzuatların ortaya çıkardığı ya da çıkarılabileceği tehditlerin oluşturacağı güvensizliklerin neden olacağı yanlı  ş kararlar vermelerini ve hak kayıplarını engellemek ve ki  şileri mevzuatların beklenmedik tehdit ve zararlarından korunmasını sağlamaktır.

Hukuk devleti olmanın gereği, kanun ve mevzuatların sadece uygulayıcı birimlerin yorum ve iradelerine bırakılmayacak kadar önemli olup, bu kanun ve mevzuatlara muhatap olanların hak ve hukukları ile kamu düzeni ve çıkarlarının her iki taraf açısından örtüşmesini sağlayacak şekilde anlaşılır ve öngörülebilir olmasını gerektirmektedir.

Bu kapsamda;

1. Kayıt belgesi düzenlenmesi sırasında beyan edilen kıymetin artırılmasına ilişkin **kriter ve hesaplama yönteminin** a  klanması,
2. Kıymet artırımında esas alınan **birim fiyatların hangi kaynak, veri veya kriterler üzerinden belirlendiğinin** ortaya konulması,
3. Aynı veya benzer nitelikteki eşya bakımından farklı kıymetlerin oluşmasına neden olan hususların açıklığa kavuşturulması,
4. Kayıt belgesine esas kıymet artırımının, yükümlüler tarafından önceden öngörülebilmesini sağlayacak şekilde **  effaf ve objektif kriterlere ba  lanması**,
5. Uygulamada gümrük idareleri ile yükümlüler arasında farklı değerlendirmelerin ortaya çıkmasının önlenmesi amacıyla konuya ilişkin gerekli açıklamaların yapılması,

Hususlarında gerekli düzenleme ve bilgilendirmenin yapılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla,

Atilla ŞAHİN
Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Orhan KATTA  
Bursa Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Taşkın DALAY
İzmir Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Cebail ORMAN
Mersin Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı